

ELŻBIETA BIELECKA-KACZMAREK
(6.06.1949-14.03.2015)

Informacja o śmierci Elżbiety Bieleckiej-Kaczmarek, wieloletniego kierownika Działu Etnografii Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, wspaniałej badaczki kultury ludowej, humanistki i koleżanki dopadła mnie w niedzielne popołudnie. Była to informacja wstrząsająca! Odeszła wspaniała kobieta mająca nie tylko przeogromną wiedzę merytoryczną, ale przede wszystkim nieszczędząca czasu dla innych i służąca nieocenioną radą zawodową i prywatną. Długo nie mogłem otrząsnąć się i pogodzić z informacją, że już nigdy nie spotkam Jej na muzealnym korytarzu. Jednak w tym samym momencie poczułem nieodpartą potrzebę zabrania na spacer psa i wspólne wędrowanie z nim przez warmińskie pola. Czułem, że ten milczący marsz będzie wspaniałym wspomnieniem tej wyjątkowej kobiety…

Opisując własne odczucia, chciałbym wspominać Panią Elę – wszak nikt w muzeum nie śmiał zwracać się do Niej inaczej – jako etnografa, niestrudzonego badacza kultury ludowej, członka ekspedycji badawczych, twórcę wystaw muzealnych i autora niezliczonej liczby artykułów naukowych. Jednak tak jak osobowość Elżbiety Bieleckiej-Kaczmarek wymyka się z tych zawodowych ram, tak i moje myśli uciekają od wspomnień związanych jedynie z pracą. Pani Ela była wzorem badacza, od którego można było się wiele nauczyć. Dla wielu z nas pracujących u jej boku była niczym żywa encyklopedia. Ile razy zamiast kierować swoje kroki do biblioteki, szliśmy do Pani Eli w celu wyjaśnienia jakichś zawiłości obiektu, nad którym pracowaliśmy. I nieważne, czy sprawa dotyczyła etnografii, rzemiosła, dawnego zwyczaju, kuchni, czy etnobotaniki – zawsze mogliśmy liczyć na radę i eksperckie wskazówki.

Pani Ela była wspaniałą koleżanką, z którą można było porozmawiać na wiele tematów. Jej osobowość, otwartość, bezpośredniość przyczyniały się do tego, że każdy czuł się w Jej towarzystwie swobodnie. Emanowała takim ciepłem, że już po minucie rozmowy każdy czuł się jakby znał Ją od lat. Dla młodych pracowników muzeum była wzorem, dla tych starszych często przyjacielem. Dla wszystkich natomiast autorytetem i wspaniałą osobowością. Cały czas pamiętam, jak bardzo cieszyłem się, kiedy otrzymałem własny pokój na jednym korytarzu z Panią Elą. Nieraz w poszukiwaniu pomocy, wiedzy, ale także wyważonego osądu kierowałem swe kroki dwa pokoje dalej. Tam wśród świątków, makatek, kanek na mleko siedziała wyjątkowa osoba zawsze gotowa pomóc, porozmawiać, a przede wszystkim wysłuchać. Od czasu śmierci Pani Eli już nie zapuszczam się w głąb korytarza, choć cały czas łapię się na tym, że wewnętrznie mam taką potrzebę…

Śmierć Pani Eli nadeszła niespodziewanie i była dla wszystkich ludzi związanych z Muzeum Warmii i Mazur szokiem. Wielu z nas złapało się na tym, że mieliśmy tyle spraw, którymi chcieliśmy się z Nią podzielić czy zasięgnąć opinii. Każda z naszych spraw była inna. Jedni chcieli powiedzieć, co u nich słychać, inni dowiedzieć się, do czego służyło naczynie, które właśnie powiększyło zbiory. I ja liczyłem, że przy kolejnej okazji opowiem Pani Eli o swoim psie i o nowych wyzwaniach w zakresie tradycyjnej kuchni. Pani Ela z pewnością wysłuchałaby każdego i służyła wiedzą i radą. Niestety nikt z nas nie będzie miał już okazji…

Muzealne korytarze długi czas po odejściu Pani Eli przepełnione były zadumą i wspomnieniami o Elżbiecie Bieleckiej-Kaczmarek. Jednak czuć było, że zadumę tę przepełniała wdzięczność. Wdzięczność za to, że mieliśmy okazję i zaszczyt poznania wyjątkowej osoby, jaką była Elżbieta Bielecka-Kaczmarek. Wdzięczność za każde dobre słowo, radę, pomoc, jakiej doświadczyliśmy z Jej strony. Wdzięczność, że dla każdego z nas miała czas. Wdzięczność za to, że była, jaka była…

Pani Elu, dziękujemy za wszystko!

Spoczywaj w pokoju.

Paweł Błażewicz

Elżbieta Bielecka-Kaczmarek urodziła się 6 czerwca 1949 roku w Olsztynie. W 1972 roku ukończyła studia etnograficzne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1994 roku ukończyła studium podyplomowe z zakresu historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pracowała w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku. Od 1994 roku była zatrudniona w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie na stanowisku kierownika Działu Etnografii. Wieloletni członek olsztyńskiego oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami. Na emeryturę przeszła we wrześniu 2014 roku.

Była autorką licznych wystaw o tematyce etnograficznej i publikacji popularnonaukowych na temat kultury ludowej regionu. Pozostawiła po sobie dziesiątki artykułów prasowych, w których popularyzowała kulturę ludową. Szerokiej publiczności znana jako autorka cyklu „Kultura ludowa Warmii i Mazur" prezentowanego w Domu Gazety Olsztyńskiej.

Publikowała także liczne artykuły naukowe. Bibliografia Jej prac grubo przekracza setkę. Oto kilka z tych, które powstały w ostatnim czasie:
O pożywieniu ludności wiejskiej na Warmii i Mazurach dawniej i dziś, Rocznik Olsztyński, t. XVIII;
Zwyczaje wiosenne na Warmii i Mazurach dawniej i dziś, Tradycja a współczesność w obrzędowości okresu wiosennego: materiały z konferencji – Węgorzewo, 2-3 kwietnia 2004 roku;
Ludowe zwyczaje bożonarodzeniowe na Warmii i Mazurach, Studia Angerburgica, t. 12 (2006);
Zagadnienie integracji kulturowej na Warmii i Mazurach po 1945 roku, w: *Tożsamość współczesnej Warmii*, red. M. Dziugieł-Łaguna; [*Tożsamość ziemi warmińskiej: monografia*, red. M. Dziugiel-Łaguna, M. M. Łonyszyn, M. Pawelec, Lidzbark Warmiński: Wydawnictwo Wszechnicy Warmińskiej, 2005]
Współczesny obraz tkactwa i koronkarstwa w gminie Węgorzewo na tle tradycji rękodzielniczych i rzemieślniczych, Studia Angerburgica, t. 13 (2006);
Kultura ludowa Powiśla, Ostródzki Przegląd Historyczny, t.1 (2005);
Muzea województwa warmińsko-mazurskiego jako miejsce prezentacji, propagowania żywności i produktów regionalnych, Biuletyn Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce, 2014, nr 14.